

คำสั่ง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ
ที่ ๑๒๒/๒๕๖๔
เรื่อง แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์เอกสาร

ตามคำสั่ง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ ที่ ๒๖๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๙ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์เอกสาร คำสั่ง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ ที่ ๔๘๐/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๓ เรื่อง กำหนดระยะเวลาการตรวจพิสูจน์และออกรายงานการตรวจพิสูจน์ และ คำสั่ง สำนักงานสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ ที่ ๑๑๕/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔ แก้ไขคำสั่ง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ ที่ ๔๘๐/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๓ โดยให้ใช้บัญชีแนบท้ายคำสั่ง สำนักงานงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ ที่ ๑๑๕/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔ แทน นั้น

เพื่อให้การตรวจพิสูจน์เอกสารของหน่วยงานในสังกัด สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ เป็นไป ด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ มีรูปแบบและแนวทางปฏิบัติเป็นมาตรฐานเดียวกัน และเป็น ปัจจุบัน จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจพิสูจน์เอกสารให้หน่วยถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. การรับ - ส่งของกลาง

๑.๑ การรับ - ส่งของกลาง ให้ถือปฏิบัติตามคำแนะนำในการส่งของกลาง การตรวจ พิสูจน์เอกสารและวัตถุ ที่มีอยู่ในคู่มือการปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับคดียาเสพติดและคดีทั่วไป สำหรับผู้เกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวน พ.ศ.๒๕๕๕ หน้าที่ ๑๖ ถึง ๒๓

๑.๒ การตรวจรับของกลาง ให้กลุ่มงานตรวจเอกสาร แต่งตั้งเจ้าหน้าที่อย่างน้อย ๑ นาย รับผิดชอบตรวจสอบพยานเอกสารของกลางและตัวอย่างให้ถูกต้องตามข้อ ๑.๑ และบันทึกลงสมุดคุมของ กลุ่มงานไว้

๑.๓ กรณี พยานเอกสารของกลางและตัวอย่างถูกต้องตามข้อ ๑.๑ ให้เสนอ ผู้บังคับบัญชาที่รับผิดชอบกลุ่มงานตรวจเอกสาร สั่งการแจกจ่ายงานให้ผู้ตรวจพิสูจน์ดำเนินการตรวจพิสูจน์ โดยเร็ว

๑.๔ กรณี พยานเอกสารของกลางและตัวอย่างไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนตามข้อ ๑.๑ ให้รีบดำเนินการส่งคืนพนักงานสอบสวนหรือหน่วยงานราชการเจ้าของเรื่องภายใน ๗ วันทำการ

๒. การตรวจพิสูจน์

๒.๑ เมื่อผู้ตรวจพิสูจน์ได้รับพยานเอกสารของกลางและตัวอย่างเพื่อตรวจพิสูจน์ จะต้อง ลงรายละเอียดในสมุดคุมของตนเองให้ชัดเจน

๒.๒ ดำเนินการตรวจเบื้องต้นว่า พยานเอกสารของกลางและตัวอย่างครบถ้วนเพียงพอ ที่จะสามารถตรวจพิสูจน์ได้หรือไม่ ถ้าพบว่าพยานเอกสารของกลางและตัวอย่างไม่เพียงพอ ให้รีบดำเนินการ ขอเอกสารเพิ่มเติมภายใน ๗ วันทำการ นับแต่วันที่ผู้ตรวจพิสูจน์รับงาน

๒.๓ เมื่อดำเนินการขอเอกสารเพิ่มเติม ตามข้อ ๒.๒ แล้ว ในคดีอาญาถ้าไม่ได้รับเอกสารที่ขอเพิ่มเติมภายใน ๓๐ วัน ให้ผู้ตรวจพิสูจน์ทำหนังสือเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อส่งคืน และในคดีแพ่ง ถ้าไม่ได้รับเอกสารเพิ่มเติมภายใน ๓ เดือน ให้จัดทำหนังสือทวงถามอีกครั้งหนึ่ง และให้รอเอกสารเพิ่มเติมจากศาลต่อไปอีก ๓ เดือน หากยังไม่ได้รับเอกสารเพิ่มเติม หรือแจ้งข้อขัดข้องแต่อย่างใด ให้ผู้ตรวจพิสูจน์ทำหนังสือเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อพิจารณาส่งคืน

๒.๔ กรณีที่การตรวจพิสูจน์อาจทำให้พยานเอกสารของกลางหรือตัวอย่าง เกิดการเสียหายต้องทำการขออนุญาตจากพนักงานสอบสวนหรือหน่วยงานราชการเจ้าของเรื่อง แล้วแต่กรณี

๒.๕ กรณีที่การตรวจพิสูจน์จำเป็นต้องถ่ายภาพพยานเอกสารของกลาง หรือตัวอย่างไว้เป็นหลักฐาน ให้รับดำเนินการทันที

๓. การเก็บรักษาของกลาง

๓.๑ เมื่อพนักงานสอบสวนหรือหน่วยงานราชการส่งพยานเอกสารของกลางและตัวอย่างให้ดำเนินการลงสมุดคุมการรับของกลางของกลุ่มงาน และเสนอผู้บังคับบัญชา ตามขั้นตอนการตรวจพิสูจน์เอกสาร ในคู่มือการปฏิบัติงานตรวจพิสูจน์เอกสารโดยเร็ว

๓.๒ ระหว่างดำเนินการตรวจพิสูจน์ ผู้ตรวจพิสูจน์ต้องรับผิดชอบเก็บรักษาพยานเอกสารของกลางและตัวอย่างให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและสามารถตรวจสอบได้

๓.๓ พยานเอกสารของกลางและตัวอย่างที่ตรวจพิสูจน์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้ตรวจพิสูจน์ต้องส่งมอบให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ เพื่อเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น พร้อมรายงานการตรวจพิสูจน์

๓.๔ เมื่อเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นเรียบร้อยแล้ว ให้นำพยานเอกสารของกลางและตัวอย่างเก็บไว้ในห้องเก็บเอกสารตามระเบียบ

๓.๕ เมื่อพนักงานสอบสวนหรือหน่วยงานราชการ มารับผลการตรวจพิสูจน์พร้อมพยานเอกสารของกลางและตัวอย่างกลับคืน ให้ลงสมุดคุมของกลุ่มงานไว้เป็นหลักฐาน

๓.๖ ผู้บังคับบัญชาที่รับผิดชอบกลุ่มงานตรวจเอกสาร จะต้องตรวจสอบการเก็บรักษาพยานเอกสารของกลางและตัวอย่างในการตรวจพิสูจน์ให้เป็นไปด้วยความถูกต้องเรียบร้อย สามารถตรวจสอบได้โดยให้ดำเนินการตรวจสอบการเก็บรักษาพยานเอกสารของกลางและตัวอย่าง อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง

๔. การออกรายงานการตรวจพิสูจน์

๔.๑ ให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

๔.๑.๑ การตรวจพิสูจน์เอกสาร ให้ดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ ที่ประกอบด้วยผู้ตรวจพิสูจน์เอกสารไม่น้อยกว่า ๒ นาย โดยหนึ่งในคณะกรรมการเป็นผู้ออกรายงานการตรวจพิสูจน์ และคณะกรรมการร่วมตรวจพิสูจน์อย่างน้อย ๑ นาย จะต้องดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่า นักวิทยาศาสตร์ (สบ ๒) ในการลงความเห็นให้คณะกรรมการทุกนายร่วมพิจารณา และบันทึกผลการพิจารณา พร้อมเหตุผลประกอบและลงลายมือชื่อเป็นหลักฐาน

๔.๑.๒ ในกรณีที่ผู้ตรวจพิสูจน์ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อ ๔.๑.๑ ได้ ต้องให้ผู้บังคับบัญชาหน่วยงาน มีหนังสือขออนุมัติ ผู้บัญชาการ สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ ทุกปี โดยผู้บัญชาการ สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ มีอำนาจพิจารณาอนุมัติให้ผู้ตรวจพิสูจน์นั้นสามารถตรวจพิสูจน์และออกรายงานการตรวจพิสูจน์เอกสารได้ หรือจะแต่งตั้งในรูปคณะกรรมการร่วมตรวจพิสูจน์ก็ได้

๔.๑.๓ การเสนอรายงานการตรวจพิสูจน์เพื่อพิจารณา ให้เสนอผ่านผู้บังคับบัญชา ตามลำดับชั้นจนถึง ผู้บังคับการ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง, ผู้บังคับการ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ควบคุมกำกับดูแลรับผิดชอบ กลุ่มงานตรวจเอกสาร แล้วแต่กรณี

๔.๑.๔ กรณีคณะกรรมการผู้หนึ่งผู้ใด หรือผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น มีความเห็นแย้งกับผลการตรวจพิสูจน์ ให้ผู้ตรวจพิสูจน์ หรือผู้บังคับบัญชาที่มีความเห็นแย้งนั้น เสนอเรื่องถึง ผู้บังคับการ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง, ผู้บังคับการ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ควบคุมกำกับดูแลรับผิดชอบ กลุ่มงานตรวจเอกสาร แล้วแต่กรณี แล้วขออนุมัติผู้บัญชาการสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ สั่งการให้มีการประชุมผู้ตรวจพิสูจน์เอกสาร เพื่อที่ประชุมพิจารณาสรุปผลการตรวจพิสูจน์เป็นที่สุด

๔.๒ ระยะเวลาในการออกรายงาน

๔.๒.๑ คดีอาญา

๔.๒.๑.๑ กรณีที่ไม่ขอพยานเอกสารของกลางหรือตัวอย่างเพิ่มเติมจะต้อง ดำเนินการตรวจพิสูจน์และออกรายงานการตรวจพิสูจน์ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันทำการ นับแต่วันที่ผู้ตรวจ พิสูจน์รับงาน หากไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนด ให้ผู้ตรวจพิสูจน์ขออนุมัติผู้บังคับบัญชาที่ รับผิดชอบกลุ่มงานตรวจเอกสาร เพื่อขอขยายระยะเวลาในการตรวจพิสูจน์ได้ไม่เกิน ๔ ครั้ง ครั้งละ ๑๕ วัน แล้วแต่กรณี

๔.๒.๑.๒ กรณีที่ขอพยานเอกสารของกลางหรือตัวอย่างเพิ่มเติม จะต้อง ดำเนินการตรวจพิสูจน์และออกรายงานการตรวจพิสูจน์ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันทำการ นับแต่วันที่ผู้ตรวจ พิสูจน์รับเอกสารเพิ่มเติม หากไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดให้ผู้ตรวจพิสูจน์ขออนุมัติ ผู้บังคับบัญชาที่รับผิดชอบกลุ่มงานตรวจเอกสาร เพื่อขอขยายระยะเวลาในการตรวจพิสูจน์ได้ไม่เกิน ๔ ครั้ง ครั้งละ ๑๕ วัน แล้วแต่กรณี

๔.๒.๒ คดีแพ่ง

๔.๒.๒.๑ กรณีที่ไม่ขอพยานเอกสารของกลางหรือตัวอย่างเพิ่มเติม จะต้อง ดำเนินการตรวจพิสูจน์และออกรายงานการตรวจพิสูจน์ให้แล้วเสร็จภายใน ๔๕ วันทำการ นับแต่วันที่ผู้ตรวจ พิสูจน์รับงาน หากไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดให้ผู้ตรวจพิสูจน์ขออนุมัติผู้บังคับบัญชาที่ รับผิดชอบกลุ่มงานตรวจเอกสาร เพื่อขอขยายระยะเวลาในการตรวจพิสูจน์ได้ไม่เกิน ๓ ครั้ง ครั้งละ ๑๕ วัน แล้วแต่กรณี

๔.๒.๒.๒ กรณีที่ขอพยานเอกสารของกลางหรือตัวอย่างเพิ่มเติม จะต้อง ดำเนินการตรวจพิสูจน์และออกรายงานการตรวจพิสูจน์ให้แล้วเสร็จภายใน ๔๕ วันทำการ นับแต่วันที่ผู้ตรวจ พิสูจน์รับเอกสารเพิ่มเติม หากไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดให้ผู้ตรวจพิสูจน์ ขออนุมัติผู้บังคับบัญชาที่รับผิดชอบกลุ่มงานตรวจเอกสาร เพื่อขอขยายระยะเวลาในการตรวจพิสูจน์ได้ไม่เกิน ๓ ครั้ง ครั้งละ ๑๕ วัน แล้วแต่กรณี

๔.๒.๓ กรณีที่ผู้ตรวจพิสูจน์ไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จตามข้อ ๔.๒.๑ และ ๔.๒.๒ ให้ผู้ตรวจพิสูจน์รายงานชี้แจงความล่าช้าของงาน พร้อมขยายระยะเวลาตามลำดับชั้นจนถึงผู้บังคับการ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง, ผู้บังคับการ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ควบคุมกำกับดูแลรับผิดชอบ กลุ่มงานตรวจเอกสาร แล้วแต่กรณี

๕. การส่งของกลางกลับคืน

๕.๑ ผู้บังคับบัญชาที่รับผิดชอบกลุ่มงานตรวจเอกสาร ต้องจัดให้มีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ พยานเอกสารของกลางและตัวอย่างที่จะต้องส่งคืนพนักงานสอบสวน หรือหน่วยงานราชการเจ้าของเรื่องโดย แยกเป็นกรณีที่มาด้วยตนเอง และกรณีที่ต้องจัดส่งทางไปรษณีย์ให้เรียบร้อย

๕.๒ กรณีเมื่อตรวจสอบแล้ว พบว่า ยังมีรายงานการตรวจพิสูจน์, เอกสารของกลาง และ/หรือตัวอย่างตกค้างอยู่เกินกว่า ๖ เดือน นับจากวันที่มีหนังสือแจ้งให้พนักงานสอบสวนมารับ ให้เจ้าหน้าที่ ผู้รับผิดชอบรายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น เพื่อจัดทำหนังสือถึงผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานเจ้าของเรื่อง ที่ส่งตรวจพิสูจน์นั้นๆ เพื่อดำเนินการตามระเบียบต่อไป

๖. การเก็บรักษาสำเนารายงานการตรวจพิสูจน์

๖.๑ ให้ผู้บังคับบัญชาที่รับผิดชอบกลุ่มงานตรวจเอกสาร จัดเจ้าหน้าที่เก็บรักษาสำเนารายงานการตรวจพิสูจน์

๖.๒ เมื่อนำจ่ายรายงานการตรวจพิสูจน์ให้แก่พนักงานสอบสวน หรือหน่วยงานราชการเจ้าของเรื่องเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดเก็บสำเนารายงานการตรวจพิสูจน์เข้าที่เก็บสำเนารายงานการตรวจพิสูจน์โดยทันที พร้อมบันทึกลงสมุดคุมการเก็บสำเนารายงานการตรวจพิสูจน์

๖.๓ กรณีเบิก และ/หรือ คัดสำเนารายงานการตรวจพิสูจน์ ให้ขออนุมัติผู้บังคับการ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง, ผู้บังคับการ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ควบคุมกำกับดูแลรับผิดชอบกลุ่มงานตรวจเอกสาร แล้วแต่กรณี เว้นแต่กรณีผู้ตรวจพิสูจน์เอกสารในเรื่องนั้นนำสำเนารายงานการตรวจพิสูจน์ไปใช้ประกอบการไปเป็นพยานศาล และให้มีการลงลายมือชื่อผู้ขอเบิกและคืนในสมุดคุมการเก็บสำเนารายงานการตรวจพิสูจน์

๗. ผู้ควบคุม

ให้ ผู้บังคับการ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง ผู้บังคับการ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ควบคุมกำกับดูแลรับผิดชอบกลุ่มงานตรวจเอกสาร แล้วแต่กรณี ควบคุมกำกับดูแล การดำเนินการตามข้อ ๑ - ๖ ให้เป็นไปอย่างเคร่งครัด เพื่อมิให้การปฏิบัติงานตรวจพิสูจน์เอกสารเกิด ข้อบกพร่องและเสียหายต่อทางราชการ

๘. ค่าตรวจพิสูจน์เอกสาร ที่ส่งมาจากศาลในคดีแพ่ง คดีอาญา คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับ คดีอาญาหรือคดีอาญาส่วนตัว

การคิดค่าตรวจพิสูจน์ให้พิจารณาค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปตามสมควรในการทำรายงานและ ค่าป่วยการที่ผู้ตรวจพิสูจน์จะพึงได้รับ โดยให้คำนึงถึงสภาพแห่งคดี ความยากง่ายของงานที่ต้องทำและ ระยะเวลาที่ต้องเสียไปในการทำรายงาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่ศาลได้กำหนดแนวทางไว้ และต้องไม่เกินกว่า อัตราที่กำหนด ดังนี้

๘.๑ คดีแพ่งที่ไม่มีทุนทรัพย์ หรือคดีอาญาที่ไม่อาจคำนวณความเสียหายเป็นตัวเงินได้ให้ คิดค่าตรวจพิสูจน์ในอัตราร้อยละ ๑,๐๐๐ บาท และไม่เกินกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท

๘.๒ คดีแพ่งที่มีทุนทรัพย์ หรือคดีอาญาที่สามารถคำนวณราคาทรัพย์สินที่เป็นมูลเหตุใน การฟ้องร้องคดีอาญาได้ ให้คิดค่าตรวจพิสูจน์ในอัตราร้อยละหนึ่งบาทแรกคิดค่าตรวจพิสูจน์ ๑,๐๐๐ บาท ส่วนที่เหลือของทุนทรัพย์ คิดร้อยละ ๓ รวมแล้วไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท โดยอัตราร้อยละ ๑,๐๐๐ บาท และไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท

๘.๓ กรณีผู้ร้องขอให้ศาลส่งตรวจพิสูจน์เป็นผู้มีฐานะยากจน โดยศาลรับรองเป็นหลักฐาน ให้คิดค่าตรวจพิสูจน์ ไม่เกินกว่า ๑,๐๐๐ บาท หรืออาจเสนอผู้บังคับการ กองพิสูจน์หลักฐานกลาง, ผู้บังคับการ ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน ๑ - ๑๐ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ควบคุมกำกับดูแลรับผิดชอบกลุ่มงาน ตรวจเอกสาร แล้วแต่กรณี พิจารณายกเว้นค่าตรวจพิสูจน์ได้

๙. การตรวจพิสูจน์เอกสารเรื่องใดได้ออกรายงานลงความเห็นผลการตรวจพิสูจน์ไปแล้วถือเป็นที่สุด จะนำมาให้ตรวจพิสูจน์ซ้ำในประเด็นเดิมที่ผู้ตรวจพิสูจน์ในสังกัดสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจได้ ดำเนินการตรวจพิสูจน์แล้วอีกไม่ได้ เว้นแต่จะมีพยานหลักฐานหรือเอกสารเพิ่มเติม

๑๐. ห้ามผู้ตรวจพิสูจน์ในสังกัดสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ รับทำการตรวจพิสูจน์ในคดีแพ่งคดีอาญา คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา หรือคดีอาญาส่วนตัว เป็นบางส่วน

โดยให้ยกเลิกคำสั่ง สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ ที่ ๒๖๓/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๙ หรือคำสั่งอื่นใดที่ขัดหรือแย้งกับคำสั่งนี้ และให้ใช้คำสั่งนี้แทน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

พลตำรวจโท

(วิเชียร ตันตะวิริยะ)

ผู้บัญชาการสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ